

rykket i Alder, alſaa vel ogſaa iſtand til at kunne bønne lidt bedre end de fleſte unge Mennesker, der gif til Studiet, og uagtet der var dygtige Mænd dengang, ſandt jeg dog Retſvidenſkaben ſaa ubvortes og ſaa aandløs, og hvad der er det Værſte, den var ſaa fjern fra det praktiſke Liv, at jeg tør ſige, at mange af dem, der toge Examen og ſ. Ex. examineredes om Kjøbefontrakt og Skjæder, aldrig nogenſinde havde ſet nogen af Delene. Det er virkelig ſandt, at de læſte om Kjøbefontrakter og Skjæder, men havde aldrig i deres Dage ſet noget Saadant, og man kan vel derfor ſige, at her burde være et andet Forhold mellem det praktiſke Liv og Videnskaben end det, der dengang var tilfælde, og maaſte er tilfælde endnu; men det veed jeg ikke, og tør derfor heller ikke bønne derom. Men nu komme vi til en af de vigtigſte Videnskaber. Det er Medicinen, og der ſiger jeg, hvad jeg har ſagt før, at med Henſyn til den er vort Univerſitet aldeles ikke tilfredsſtillende. Med Henſyn til denne Videnskab gjælder det fremfor Alt, at Diet bliver opklaret fra Ungdommen af med Henſyn til Symptomerne, og det er derfor det Retteſte, at denne Videnskab eller de, der ville dyrke den, ſættes i ſaa noie Forbindelse ſom muligt med de ſtorre Hoſpitalet, for at Diet tidlig kan ſkærpes for Sygdommens Ytringer. Det er det Vigtigſte, gjennem det Ydre at kunne finde Sygdommens Aarſag; det kan man ikke læſe ſig til i Bøger; men det er kun gjennem Selvſyn, at man ſaar Sikkerhed paa det Omraade. — Der er en Ytring af det ærede Medlem fra Langeland, ſom jeg paa det Beſtemteſte maa mohſige; det er, naar han taler om, at det theologiske Fakultet burde opheves, og denne Del af Videnskaben, hvis man vil kalde den ſaa, henviſes til Paſtoralseminarier ude i Landet. Paa det Omraade kan jeg ſige, at jeg er noget ſagkyndig, og der ſiger jeg, at det vilde være det meſt Udeleeggende, der tænkes kunde. De taabeligſte Fordomme kunne næres, ſaafnart denne Videnskab blev affondret fra hele den øvrige Videnskabelighed, de meſt overdrevne Foreſtillinger, de, ſom trives netop i Mørke, vilde trives paa ſaadanne taabelige Anſtalter — ja, det er ſikkert. Det er ſlemm not, ſom det er med det theologiske Fakultet, thi det har ſondret ſig ſaaledes fra de øvrige Videnskaber, at netop den Profeſor, ſom blev nævnt af den ærede ſidſte Taler fra Svendborg (Lang), næſten har fraſkjendt det theologiske Fakultet al Videnskabelighed Udviſeſe fra Brandedes. Jeg talte i dette Dieblif ikke om det ærede Medlem fra Langeland, men om det ærede Medlem fra Svendborg, og jeg ſagde, at den Profeſor, ſom han nævnte, nemlig — jeg kan jo godt nævne hans Navn — Naſmus Nielsen, i ſine Skrifter havde omtalt Theologien, og da Theologien jo læres ved et andet Fakultet, ſaa ſtod dette i ſaa nær Forbindelse med hinanden, at jeg egentlig ikke dengang fattede, at Fakultetet uden

Videre ſkulde kunne lade dette ſidde paa ſig. Det er ſikkert, at ſaaledes har denne filoſofiſke Profeſor i det ene Fakultet dømt om den Videnskab, ſom læres inde i et andet Fakultet, og det er ſikkert, at dette ikke leder til, at Vidensſkaben bliver opfattet ſom en Helhed. Denne Opfordring til at henviſe det, ſom man kalder Theologi, til Paſtoralseminarierne ude omkring paa Landet, vil jeg modſætte mig, ſaa længe ſom jeg kan. Derimod maa jeg beſtemt ſige, at jeg paa den anden Side vilde anſe det for yderſt uheldigt, om Theologien vilde ſondre ſig fra den øvrige Videnskabelighed, hvorved den jo ganſke ſikkert i Tidens Løb vilde miſte al Udkomſt til at kaldes Videnskab — Men dernæſt er der et Punkt, hvorom jeg viſtnot vil komme i Strid med mange af de Herrer, ſom ere i denne Sal, men ſom jeg dog, nu da det er blevet fremdraget, vil faſtholde ſaa kraftigt, ſom det ſtaar til mig, og det er med Henſyn til Tordegods. Er det nemlig end en gammel-dags Opfattelse at henlægge Tordegods til ſaadanne Stiftelser, og kan der end være den Fare forbundet dermed, ſom det ærede Medlem fra Langeland omtalte, nemlig den, at et ſaadant Væreværk ſom Univerſitetet da vilde affondre ſig fra den øvrige Udviſning i Befolkningen, for at fremme ſine ſærlige Formaal, ſaa maa jeg dog faſtholde ſom en ſikker økonomiſk Regel, at imedens Penge tabe deres Værdi og aldrig kunne være ſikre, ſaa er Tødet ſaa ſikkert ſom Tordegods. Naar Tordegods bliver faſtholdt ſom det ſikre Grundlag, ſaa vil man altid have Noget at holde ſig til, og jeg vil tilføje, at den Tid jo kan komme, hvor vi i en ſaandevending kunde blive af med vore kontante Penge og Obligationer, men med Land kan man ikke ſaaledes løbe bort. Jeg vil derfor i Modſættning til den Tændens, ſom gjør ſig gjældende for at konvertere alle Indtægter i Penge, ſige, at de Stiftelser, ſom have Tordegods, ville engang i Tiden blive heldigere ſtillede end dem, der ikke have det. Dette gjælder dog ikke alene Tordegods, men ogſaa Naturalier, og jeg ſkal anføre et lille Exempel, ſom tydelig vil kunne viſe dette. Ved en teſtamentariſk Beſtemmeleſe havde en Godſeier beſluttet, at der ved Juletid ſkulde ſlagtes 2 Røer til Bedſte for de Fattige paa Godſet. Det ſtete da engang, at den ene Ko blev aſløſt med en Pengesum af 15 Rigsdaler. Nu ſaae de Fattige alſaa den ene Ko og de 15 Rdlr., men de 15 Rdlr. ſvare ganſke viſt ikke mere til Værdien af en Ko (Ufbrudſe). Det ærede Medlem fra Hanhered (Verteſen) og det ærede Medlem fra Viborg-egnen (Albertſen) gjøre den økonomiſke Bemærkning, at de endnu kunne købe Røer for 10 a 20 Rdlr. Stykket. Det er godt at mærke ſig, at Prisen i diſe Egne er ſaaledes; ſaaledes er den ikke paa de fleſte andre Steder. Derſom Univerſitetet ikke havde Tordegods — ſom man viſtnot aldeles ikke tænker paa at tage fra det —